

Elever och studieresultat i utbildning i svenska för invandrare 2014

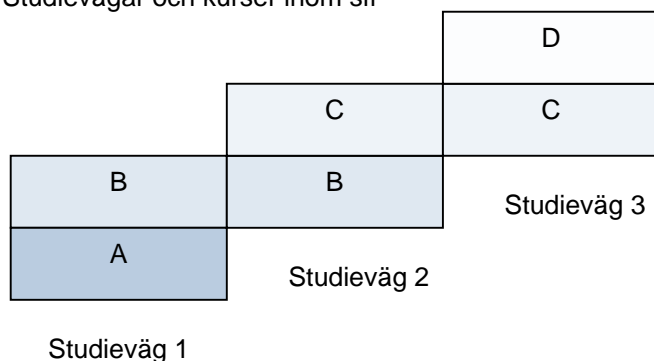
I denna PM beskriver vi statistik om utbildning i svenska för invandrare (sfi) år 2014. Syftet är att ge en beskrivning av sfi utifrån den officiella statistiken, där de huvudsakliga resultaten lyfts fram. Texten är också tänkt att fungera som ett stöd för den som vill veta mer om vilken nationell statistik som finns och hur den kan tolkas. Inledningsvis ger vi en kort beskrivning av hur sfi är organiserat för att underlätta förståelsen av statistiken.

Statistiken för året baseras på uppgifter insamlade 2 ggr/år av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Skolverket. Statistiken är en del av Sveriges officiella statistik.

Kort om skolformen

Utbildning i svenska för invandrare syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i det svenska språket. Utbildningen är organiserat i form av tre studievägar om vardera två kurser. Sammantaget finns fyra kurser, A–D, där två av kurserna ges på mer än en studieväg (se figur 1 nedan). Studievägarna riktar sig till personer med olika bakgrund, förutsättningar och mål. Studieväg 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund, medan studieväg 3 riktar sig till dem som är vana vid att studera. Även om en elev kan avsluta sfi efter respektive studieväg och kurs är intentionen att alla elever ska ges möjlighet att studera till och med kurs D.

Figur 1. Studievägar och kurser inom sfi

Elever, kursdeltagare och nybörjare

I den nationella statistiken finns uppgifter om elever, kursdeltagare och nybörjare. En elev är en person som har studerat en eller flera kurser under året. Eleven räknas som kursdeltagare på varje kurs där han eller hon deltar, varför antalet kursdeltagare överstiger antalet elever. Eleven räknas som nybörjare det år då han eller hon har sin första kursstart.

PM

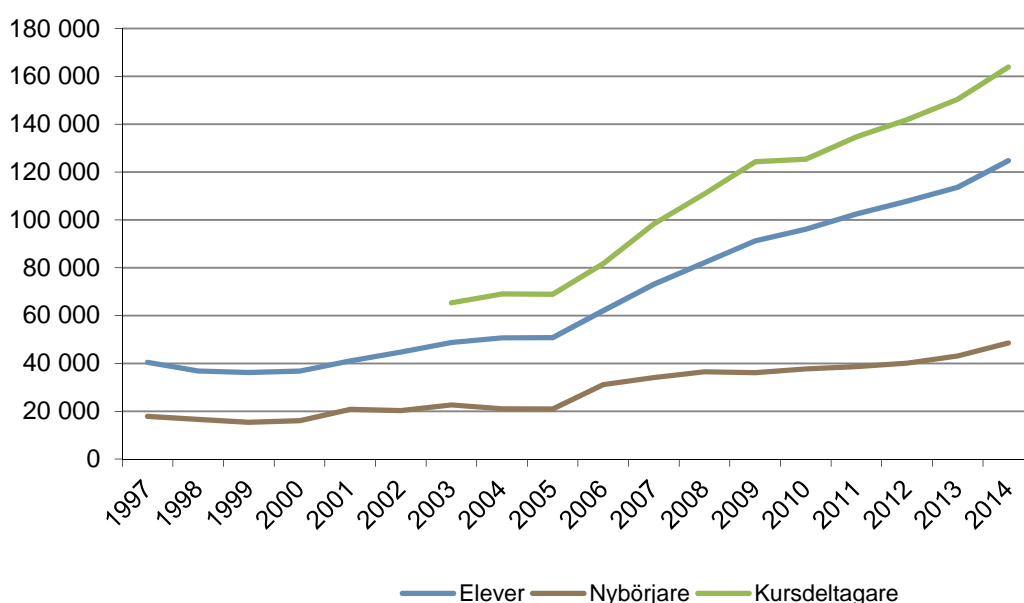
2 (10)
Dnr 2014:00047

Antalet elever fortsätter att öka

År 2014 studerar närmare 125 000 elever. Det är en ökning med 10 procent sedan 2013. Antalet elever har ökat varje år under 2000-talet. Sedan 2006 har antalet elever fördubblats. Sedan 2000 har antalet mera än tredubblats. Även antalet nybörjare, dvs. personer som har sin första kursstart under året, fortsätter att öka.

Varje elev studerar i genomsnitt 1,3 kurser under året, vilket innebär att antalet kursdeltagare uppgår till drygt 160 000.

Diagram 1: Antal elever, nybörjare och kursdeltagare¹ i sfi 1997–2014

Elevernas bakgrund varierar

I statistiken redovisas flera olika uppgifter om elevernas bakgrund. Det framgår till exempel att andelen män bland eleverna är 46 procent, vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Under 2000–2013 varierade andelen män mellan 39 och 43 procent.

Det finns en stor spridning när det gäller elevernas utbildningsbakgrund och ålder. Av samtliga elever 2014 är det knappt 20 procent som har mindre än 7 års tidigare utbildning medan drygt en tredjedel, 36 procent, har minst 13 års utbildning sedan tidigare. Det är en högre andel kvinnor än män som har kort tidigare utbildning. När det gäller åldersfördelning är majoriteten av eleverna 25–39 år. Sett över den senaste femårsperioden har spridningen när det gäller tidigare utbildning och ålder varit i princip oförändrad.

¹ Sfi var t.o.m. 2002 organiserat som en enda kurs. Sedan studievägssystemet infördes år 2003 kan en elev läsa flera kurser under ett år. För 2010 minskade antalet kurser som eleverna läste i genomsnitt. Detta beror på att byte av skola inte längre kan medföra att eleven räknas som kursdeltagare på samma kurs flera gånger, vilket förekom under tidigare år.

Större förändringar har det varit när det gäller vilka länder eleverna ursprungligen kommer ifrån. Det vanligaste födelselandet var under flera år Irak. Men för 2014 är Syrien det land som flest kommer från. Andelen som är från Syrien är 16 procent, en fördubbling jämfört med 2013. Näst efter Syrien är Somalia och Irak de vanligaste födelseländerna.

Två tredjedelar av eleverna studerar i kommunens egen regi

Kommunen är huvudman för sfi men kan välja att uppdra åt andra att anordna utbildningen på entreprenad. Två tredjedelar av eleverna studerar i kommunens egen regi. Andelen är något överskattad då vissa kommuner rapporterar för elever hos privata anordnare, vilket innebär att dessa elever i statistiken syns som elever hos kommunal anordnare.

De allra flesta av eleverna hos folkhögskola läser utbildning motsvarande sfi

Från 2011 finns möjlighet för folkhögskolor att bli huvudman för utbildning motsvarande sfi, förutsatt att de har fått tillstånd från Skolinspektionen för detta. Av de 3 000 elever som under 2014 studerar hos en folkhögskola är det nästan alla som gör detta på en utbildning motsvarande sfi med folkhögskolan som huvudman. Endast drygt 50 elever studerar sfi i en folkhögskola med kommunen som huvudman för utbildningen.

Männen är i minoritet på de flesta kombinationerna av studieväg och kurs

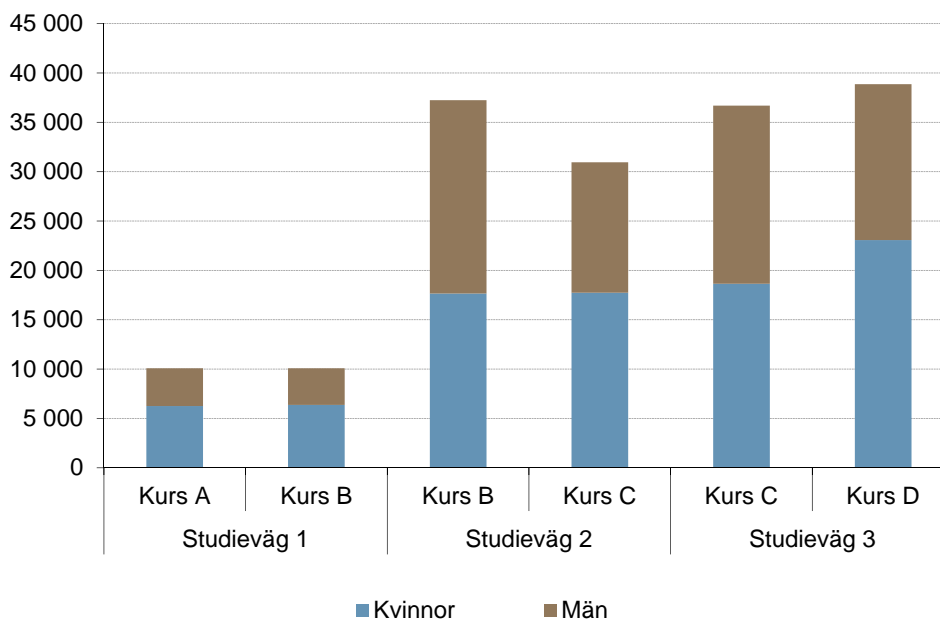
Den studieväg som har lägst antal kursdeltagare är liksom tidigare år studieväg 1. Av samtliga kursdeltagare 2014 är det 12 procent som studerar på studieväg 1. På studieväg 2 och 3 studerar 42 respektive 46 procent av kursdeltagarna.

Männen är i majoritet på B-kursen inom studieväg 2, men är i minoritet på övriga kombinationer av studievägar och kurser. Högst andel kvinnor finns på studieväg 1, vilket kan ses mot bakgrund av att det är en högre andel kvinnor än män som har mycket kort utbildning sedan tidigare.

PM

4 (10)
Dnr 2014:00047

Diagram 2: Antal kursdeltagare per studieväg och kurs 2014, fördelat på kön.

Utbildningsbakgrunden är en av de avgörande faktorerna för inom vilken studieväg en elev påbörjar sina studier. Detta visar sig i stora skillnader mellan elever med olika utbildning när det gäller vilka studievägar de studerar på. Andelen kursdeltagare som har deltagit i läs- och skrivinläring varierar också stort mellan de olika studievägarna. På studieväg 1 deltog knappt hälften i läs- och skrivinläring under året, jämfört med några enstaka procent på studieväg 3.

Drygt en av hundra studerar på distans

För andra halvåret 2014 ingick för första gången uppgift om distansstudier bland de uppgifter som Skolverket begärde in från huvudmännen för utbildning². Distansstudier förekommer vid 59 olika skolenheter och det är drygt 1 procent av kursdeltagarna som studerar på detta sätt. En majoritet av dem som läser på detta sätt har lång utbildning, 13 år eller längre. De flesta läser på studieväg 3.

Då den statistik som publiceras i tabeller på Skolverkets webbplats avser helåret 2014 saknas uppgifter om distans i dessa tabeller.

² Med distans avses att kursen har ett upplägg där deltagarna studerar på egen hand med handledning av läraren via exempelvis internet. I upplägget kan ingå aktiviteter, frivilliga eller obligatoriska, som utförs i anordnarens lokaler.

Tabell 1. Kursdeltagare som studerar på distans efter kön, tidigare utbildning, samt studieväg och kurs, antal

Kön	Kursdeltagare andra halvåret 2014
Utbildningsbakgrund	
Studieväg och kurs	Antal som läser på distans
Samtliga kursdeltagare	1353
<i>därav:</i>	
Kvinnor	786
Män	567
<i>därav med utbildning:</i>	
0-3 år	42
4-6 år	59
7-9 år	103
10-12 år	329
13+ år	735
Uppgift om utbildning saknas	85
<i>därav på studieväg och kurs</i>	
1A+1B	5
2B	127
2C	241
3C	490
3D	490

Studieresultat

Studieresultaten redovisas på flera olika sätt i statistiken. För kursdeltagare redovisas hur många som under året har slutfört eller avbrutit sin kurs, alternativt avser att fortsätta kursen under nästa år.³ Skolverket redovisar också betygsfördelning samt genomsnittligt antal elevtimmar och genomsnittlig studietid för kursdeltagare som slutfört sin kurs. För nybörjare, som påbörjade sina studier 2012, redovisas hur många som har slutfört någon kurs med lägst godkänt resultat till och med 2014. Därutöver redovisas resultaten från de nationella slutproven.

Knappt fyra av tio kursdeltagare slutför sin kurs under året

Under 2014 var det 37 procent av kursdeltagarna som slutförde sin kurs och 22 procent som avbröt den. Därutöver var det 41 procent som antogs fortsätta kursen nästa år. Andelarna som slutför eller avbryter sin kurs har varit i stort sett oförändrade under de senaste fem åren. Högst andel avbrott finns på kurs 3C, där 25 procent avbröt sin kurs 2014. Män avbryter i högre utsträckning sina kurser än kvinnor.

³ För de kursdeltagare som varken slutfört eller avbrutit sin kurs gör vi antagandet att de fortsätter kursen under nästa kalenderår. I praktiken behöver det dock inte alltid bli så.

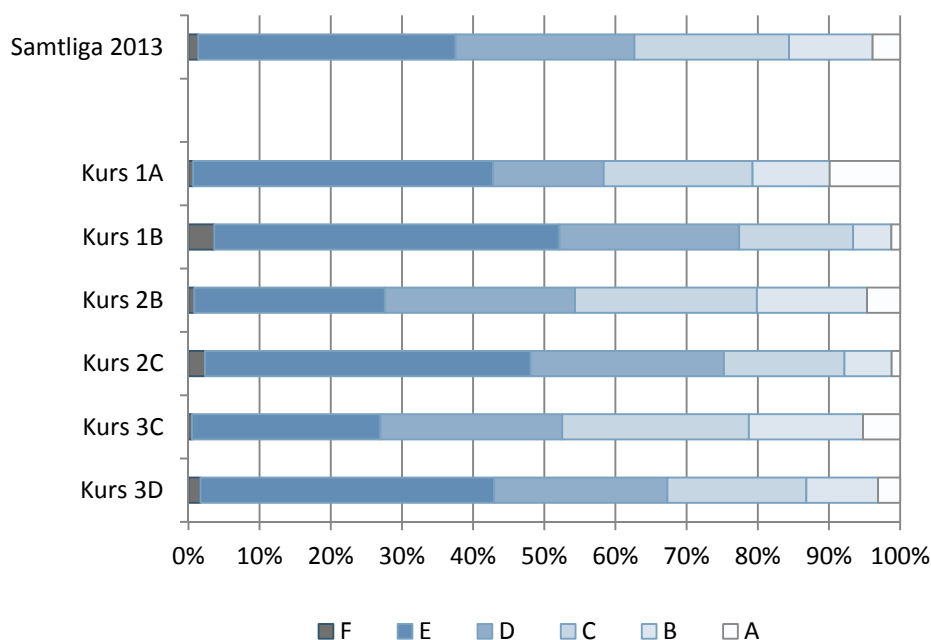
PM

6 (10)
Dnr 2014:00047

Nästan alla får godkänt betyg

Uppgifter om betyg finns för knappt 60 000 kursdeltagare⁴. Av dessa fick 99 procent lägst betyget E och 1 procent fick betyget F. Det var 4 procent som fick det högsta betyget, A. Resultaten skiljer sig dock åt mellan de olika kurserna. Högst andel kursdeltagare med betygen A eller B finns på den lägsta kursen på varje studieväg – kurserna 1A, 2B och 3C.

Diagram 3: Betygsfördelning år 2014 uppdelat efter studieväg och kurs. Procent.

Sex av tio nybörjare får godkänt resultat

Eftersom studierna i sfi ofta sträcker sig över flera olika kalenderår följs nybörjare under flera års tid. På det sättet blir det möjligt att ge en samlad bild av resultaten.

Av de nybörjare som hade sin första kursstart i sfi 2012 var det 63 procent som fick godkänt resultat på minst en kurs till och med 2014, vilket framgår av tabell 2 nedan. Samtidigt var det 25 procent som hade avbrutit en eller flera kurser utan att slutföra någon kurs under åren 2012–2014. För 12 procent av nybörjarna fanns inga uppgifter varken om slutförda eller avbrutna kurser, varför de antas fortsätta sin utbildning.

⁴ Omkring 500 kursdeltagare har fått betyg G eller VG, enligt kursplan som gällde före 1/7 2012 och ingår inte i statistiken över betyg.

Tabell 2: Studieresultat t.o.m. 2014 för nybörjare 2012, prioriterat efter högsta godkända kurs.

Slutfört någon kurs Avbrott/studieuppehåll Fortsätter utbildningen	Nybörjare 2012, oavsett entré			därav entré på kurs					
	Totalt	Kvinnor	Män	1A	1B	2B	2C	3C	3D
Samtliga elever	40 219	21 387	18 832	4 453	1 319	15 641	1 594	15 795	1 417
Slutfört någon kurs med minst godkänt resultat (%)	63	69	56	69	63	64	63	59	78
<i>därav</i>									
Kurs 1A	3	4	2	30					
Kurs 1B	3	3	2	17	24				
Kurs 2B	10	9	10	5	7	23			
Kurs 2C	8	8	8	7	15	16	20		
Kurs 3C	7	7	7	1	1	2	3	16	
Kurs 3D	32	37	26	9	15	23	40	43	78
Avbrott/studieuppehåll (%)	25	20	31	17	21	25	23	29	15
Fortsätter utbildningen (%)	12	11	13	14	17	11	15	12	7

Under åren 2012–2014 kan en elev ha slutfört flera än en kurs. Samma elev kan också ha avbrutit kurser och kan även delta i kurser som ännu inte är avslutade. För att kunna åskådliggöra resultaten på ett tydligt sätt prioriteras eleverna efter sin högsta godkända kurs. Eleverna räknas därmed bara en gång i tabell 2 ovan. Det innebär exempelvis att en elev som under åren 2012–2014 har slutfört kurs 1A, avbrutit kurs 1B och sedan slutfört kurs 2C kommer att redovisas som att han eller hon har slutfört kurs 2C med godkänt resultat. Prioriteringen får till följd att antalet elever som har slutfört en lägre kurs underskattas i tabellen. Till exempel framgår att 3 procent av samtliga nybörjare 2012 har slutfört kurs 1A som högsta kurs till och med 2014. I realiteten är det dock fler som har slutfört denna kurs under året, men då även slutfört högre kurser.

Det finns en del tydliga skillnader mellan män och kvinnor. Jämfört med kvinnor slutför män i lägre utsträckning minst en kurs och avbryter i högre utsträckning samtliga kurser.

Av statistiken framgår även vilka resultat nybörjare har uppnått beroende på startkurs. Av de nybörjare som 2012 gjorde entré på kurs 1A är det 69 procent som har slutfört någon kurs med godkänt resultat till och med 2014. Det är 30 procent som enbart har slutfört kurs 1A medan 9 procent har slutfört kurs 3D.

Genomsnittligt antal elevtimmar varierar stort beroende på startkurs

Riktvärdet för undervisningens omfattning i tid är enligt 2 kap. 24 § förordning (2011:1108) om vuxenutbildning 525 timmar. Riktvärdet får dock överskridas eller underskridas beroende på elevens behov. Både för nybörjare och för kursdeltagare i sfi redovisar Skolverket uppgifter om genomsnittligt antal undervisningstimmar. Av statistiken framgår att nybörjare 2012 som slutförde minst en kurs med godkänt

resultat t.o.m. 2014 i genomsnitt studerade i 433 timmar. Det finns stora skillnader mellan hur många undervisningstimmar nybörjarna använder sig av beroende på startkurs. Nybörjarna som gjorde entré på kurs 3D, och som avslutade kurs med godkänt resultat, studerade i genomsnitt i 122 timmar. Nybörjarna på kurs 1A som fick godkänt på minst en kurs studerade i genomsnitt i 573 timmar

Skolverket redovisar även uppgifter om genomsnittlig studietid i veckor mellan start- och slutdatum. För nybörjare 2012 som slutförde minst en kurs med godkänt resultat t.o.m. 2014 var tiden mellan start- och slutdatum i genomsnitt 55 veckor. Även här finns stora skillnader beroende på startkurs. För de som påbörjade sina studier på kurs 1A krävdes i genomsnitt 65 veckor, jämfört med 17 veckor för dem som påbörjade sina studier på kurs 3D.

Nationella slutprov

Sedan 2010 redovisar Skolverket uppgifter om resultaten på nationella slutprov i utbildning i svenska för invandrare. De nationella slutproven är obligatoriska att använda efter kurserna B, C och D. Proven ska fungera som ett stöd för lärare vid bedömning och betygssättning men är inga examensprov. Varje prov består av fyra delprov som prövar färdigheterna läsförståelse, hörförståelse, skriftlig produktion respektive muntlig interaktion. Betyg sätts på varje delprov och därefter beräknas ett sammanvägt provbetyg. Det sammanvägda provbetyget på slutproven beräknas genom att ett genomsnitt tas på de fyra delproven.⁵

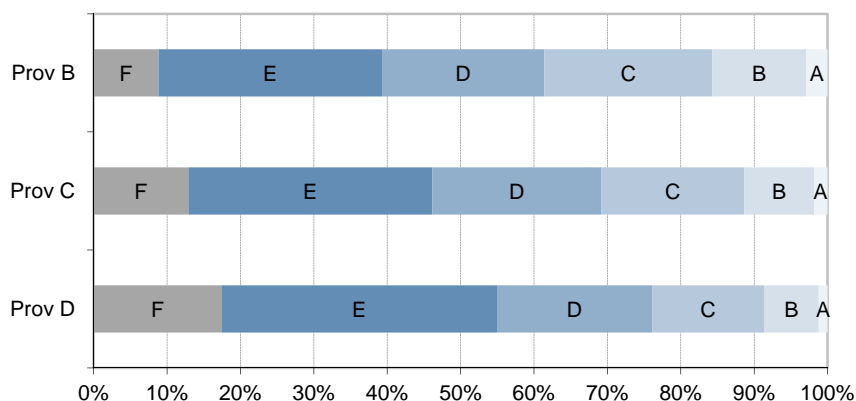
Flest får godkänt på nationellt slutprov i kurs B

De allra flesta av kursdeltagarna som deltog i ett nationellt slutprov i sfi 2014 gjorde det i en kurs som påbörjades fr.o.m. 1 juli 2012. Av dessa var det 14 400 kursdeltagare som deltog i B-provet, 20 700 som deltog i C-provet och 18 100 som deltog i D-provet.⁶

Resultaten på proven skiljer sig åt mellan de olika kurserna. Högst resultat fick kursdeltagarna som deltog i prov efter kurs B. Där var det 91 procent som fick lägst betyget E i sammanvägt provbetyg. På C- och D-provet var motsvarande andelar 87 respektive 83 procent. Det var bara några få procent av kursdeltagarna som fick det högsta betyget, A. Det delprov som eleverna klarade i lägst utsträckning var liksom tidigare år delprovet i skriftlig produktion. Kvinnor och män presterade i stort sett lika bra på sfi-proven. Det var dock en något högre andel män än kvinnor som inte klarade delprovet i skriftlig produktion.

⁵ Det finns vissa undantag till denna regel. Ett undantag är att en kursdeltagare högst kan få ett sammanvägt provbetyg två steg över det lägsta delprovsbetyget. En kursdeltagare som får betyget F på ett delprov kan högst få betyget E i sammanvägt provbetyg. Om en kursdeltagare får betyget F på två delprov kan han eller hon inte få ett godkänt sammanvägt provbetyg.

⁶ Detta avser kursdeltagare som fått ett sammanvägt provbetyg.

Diagram 4: Sammanvägt provbetyg år 2014 uppdelat per kurs. Procent.

Om Skolverkets statistik om utbildning i svenska för invandrare

Skolverket publicerar statistik om sfi en gång per år. Från och med 2009 publiceras statistiken över sfi per kalenderår istället för per läsår, i syfte att bättre spegla en flexibel vuxenutbildning.

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna i denna PM är hämtade så hittar du dem på Skolverkets webbplats under länken ”Statistik och utvärdering”. Där finns Sveriges officiella statistik om sfi för kalenderåret 2014 på riksnivå. Bifogat till denna PM finns en översikt över de tabeller om elever, kursdeltagare och studieresultat i sfi som Skolverket publicerar (se nästa sida).

Statistik på läns- och kommunnivå

Förutom statistik på riksnivå publicerar Skolverket uppgifter på läns- och kommunnivå i Skolverkets databas Jämförelsetal (www.jmftal.artisan.se). Där finns bl.a. uppgifter om elever och kursdeltagare i kommunen och om studieresultat. I databasen går det att se resultaten för en enskild kommun. Sammantaget visar kommunsiffrorna att det finns mycket stora skillnader mellan olika kommuner. I de fall resultaten är alltför osäkra prickas de (..). Detta blir aktuellt för kommuner med få elever.

Översikt över tabeller om utbildning i svenska för invandrare

Uppgifter på riksnivå	
Elever och kursdeltagare	
Tabell 1	Antal elever, nybörjare och kursdeltagare Antal elever, nybörjare och kursdeltagare 1997–2014.
Tabell 2	Antal anordnare Antal utbildningsanordnare samt antal elever och kursdeltagare per anordnare.
Tabell 3A	Elever Antal elever efter kön, ålder, tidigare utbildning m.m.
Tabell 3B	Elever (forts.) Antal elever efter kön, modersmål och födelseland.
Tabell 4	Kursdeltagare Antal kursdeltagare efter studieväg och kurs samt fördelat på kön, ålder och utbildningsbakgrund m.m.
Studieresultat	
Tabell 1A	Kursdeltagare som slutfört, avbrutit eller fortsätter kurs Totalt samt fördelat efter kön, studieväg och kurs.
Tabell 1B	Betyg på kurser i sfi (kurser fr.o.m. 1 juli 2012) Betygsfördelning totalt och fördelat på studieväg och kurs, samt uppgifter om genomsnittligt antal elevtimmar och genomsnittlig tid i veckor mellan start- och slutdatum för de betygssatta kurserna.
Tabell 2A–C	Resultat för nybörjare 2012 Andel nybörjare 2012 som slutfört minst en kurs t.o.m. 2014. Uppgift om högsta slutförda kurs beroende på startkurs, fördelat efter kön. Även uppgift om genomsnittligt antal elevtimmar (tabell 2B) och genomsnittlig studietid (tabell 2C).
Tabell 4	Genomsnittligt antal elevtimmar för nybörjare 2012 Genomsnittligt antal elevtimmar t.o.m. 2014 för nybörjare 2012 som slutfört minst en kurs. Totalt samt fördelat på kurs, kön, ålder m.m.
Tabell 5	Genomsnittlig tid i veckor för nybörjare 2012 Genomsnittlig tid mellan start- och slutdatum t.o.m. 2014 för nybörjare 2012 som slutfört minst en kurs. Totalt samt fördelat på kurs, kön, ålder m.m.
Nationella slutprov	
Tabell 1	Resultat på nationella slutprov i sfi (kurser fr.o.m. 1 juli 2012) Betygsfördelning på nationella slutprov i sfi, fördelat på kurs, delprov och kön.
Uppgifter på läns- och kommunnivå	
	<i>Se databasen Jämförelsetal (www.jmfatal.artisan.se)</i>